

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1, Растениевъдство, научна специалност Овощарство

Автор на дисертационния труд: Тодор Донков Донков – редовен докторант към катедра „Лозарство и Овощарство“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд : „Изследване на някои сортоподложкови комбинации за сливи и кайсии“

Рецензент: проф. д-р Аргир Тодоров Живондов, Институт по овощарство – Пловдив, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1, Растениевъдство, научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“ определен за член на научното жури със заповед № РД 16-777/26.03.2026г. на Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема

Фактологията изложена в уводния раздел и систематизирания обзор на литературните източници, много точно представят ситуационната картина, касаеща двете овощни култури домашна слива и кайсия. Това напълно обосновава необходимостта от разработването на настоящия дисертационен труд. Наличието на толкова много сливови и кайсиеви сортове, както и създаденото многообразие от различни типове подложки за двата овощни вида, налага необходимостта от спешно проучване на взаимното влияние между двата компонента в системата на овощното дърво, както в разсадник, така и в насаждение. Считаю, че изложеното до тук, показва не само значимостта на темата на дисертационната разработка, но и нейната необходимост и актуалност.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на изследването, както и задачите, които трябва да се решат и изпълнят за да се постигне поставената цел са формулирани точно, ясно и с необходимата конкретика за двата овощни вида.

В методологичен аспект всички групи отчитани показатели към четирите опита, включени в дисертационната разработка са посочени конкретно и с необходимата яснота. Всички показатели са формулирани с необходимата точност, като са посочени начините или методите на тяхното отчитане. Използвани са традиционни и съвременни методи на изследване в добро съчетание между тях.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Данните от изследванията са много добре онагледени и творчески систематизирани в 28 таблици, 36 фигури и 7 снимки. Резултатите са представени стегнато в добра и достъпна форма за всички читателски категории – изследователи, студенти и специалисти по овощарство.

4 . Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Като резултат от проведените задълбочени тригодишни изследвания докторантът е постигнал високи, много добри и ценни резултати както за овощарката наука, така и за практиката. Убеден съм, че и двете посочени направления ще бъдат обогатени с нови теоретични и преди всичко практически знания.

Получените резултати са професионално анализирани и интерпретирани по начин, който показва, че докторантът притежава необходимата професионална подготовка за самостоятелни бъдещи изяви на изследователското поприще. Положено е творческо старание да се направи възможно по-пълнен анализ на данните с цел извличане на максимален обем информация. Данните са обработени статистически при ниво на значимост $LSD\ 0.05$, което позволява по-добра съпоставимост между вариантите, отчитайки съществените разлики в стойностите им. Математическата обработка на данните от изследванията гарантира и по-висока достоверност на направените изводи. В резултат на анализа на данните са извлечени общо 18 ценни изводи, 9 от които свързани със сливовата култура и още толкова касаещи кайсиевия вид.

Богатият списък на използваната литература включва общо 342 публикации от които 21 са на кирилица и 321 на латиница. Това недвусмислено показва, че докторантът се е запознал обстойно със състоянието и актуалността на проблематиката във възможно и достъпно най-висока степен. Авторите са коректно цитирани и тематично систематизирани в литературния обзор в синхрон, съответстващ на хронологията на изследваните показатели в дисертационната разработка.

5. Приноси на дисертационния труд

Формулирани са обща 10 приноси, от които 3 броя с оригинален характер, 5 броя научно –приложни и 2 броя потвърдителни, които изцяло приемам. Считаю, че най-съществени от тях са следните:

Научни приноси

- За първи път в България е установено влиянието на подложките GF 677 и Garnet с междинник Стенлей върху растежните и репродуктивни прояви на кайсиевия сорт Харгранд в разсадник и насаждение;

- Установено е за първи път у нас влиянието на същите сортоподложкови комбинации върху протичането на фенофазата цъфтеж и влиянието, което оказват върху някои физиологични показатели на растенията от сорт Харгранд;

Научно-приложни приноси

- Прасковено-бадемовите хибридни подложки в комбинация с междинник Стенлей индуцират по-висока продуктивност при сорта Харгранд спрямо традиционната семенна джанкова подложка;
- Подложките GF 677 и Garnem с междинник Стенлей, както и подложките Ishtara и Wavit не образуват издънки за разлика от джанковата подложка;
- Проучваните подложки GF 677 и Garnem с междинник Стенлей проявяват добра съвместимост със сорта Харгранд;
- Wavit и Ishtara демонстрират добра съвместимост с изследваните сливови сортове;
- За създаване на нови кайсиеви насаждения са препоръчани подложките GF 677 и Garnem, като добра алтернатива на джанковата подложка.

6. Критични бележки и въпроси.

Към докторанта имам следните дребни бележки и препоръки:

1. Би било по-добре ако бяха представени и кратки характеристики на използваните в опитите подложки, така както напълно резонно са представени кратки помологични описания на сортовете, участващи в изследванията.
2. На стр. 12 от литературния обзор, чрез цитат е посочено, че подложката Askermann е открита в Германия като дива форма на *Prunus domestica*. Прието е, че този вид няма див представител, каквито имат повечето овощни видове, а само деградирани, примитивни форми.
3. В терминологичен аспект препоръчвам да се използва изразът "отворени цветове" вместо „цъфнали цветове“ и „дръвчета“ вместо „дървета“ когато са коментира отглеждането им в разсадник. Използван е изразът „дава издънки“ вместо по-подходящия „образува издънки“. На стр. 18 е казано „твърдо вещество“ вместо „сухо вещество“.

Направените бележки, препоръки и уточнения ни най-малко не омаловажават значимостта на представената дисертационна разработка. Целта ми е да се постарая по някакъв начин да допринеса за издигане на бъдещата изследователска работа на докторанта на още по-високо професионално ниво.

Имам удоволствието лично да познавам докторанта Тодор Донков. Добре ми е известно, че същият е бил отличен студент и амбициозен асистент. Пряк свидетел съм на много доброто представяне на докторанта, съвместно с научния му ръководител доц. д-р Антон Йорданов, по време на участието им в международен симпозиум по овощарство в чужбина.

7. Публикувани статии и цитирания.

Във връзка с разработения дисертационен труд докторанта е представил три колективни научни статии, публикувани в научното списание *Journal of Mountain Agriculture in the Balkans*. Представеният автореферат е с обем от 58 страници и отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените анализи на данните, обобщения и изводи, определено считам, че представеният дисертационен труд отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава пълно основание да го оценя ПОЛОЖИТЕЛНО.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на редовния докторант Тодор Донков Донков образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Овощарство“.

04.08.2026г.

Гр. Пловдив

Подписите в този документ са
заличени
във връзка с чл.4, т.1 от
Регламент (ЕС) 2016/679
(Общ Регламент относно
защитата на данни).